

ศึกษาวิเคราะห์สัมมาสมาธิในพระพุทธศาสนาเถรวาท : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพมหานครและวัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายาราม จังหวัดราชบุรี (AN ANALYTICAL STUDY OF THE RIGHT MEDITATION IN THERAVADA BUDDHISM : A CASE STUDY OF WAT MAHADHATUYUWARATRANGSALID BANGKOK AND WAT LUANGPAWSODDHAMMAKAYARAM RATCHABURI.)

อายุขกร งามชาติ 4236879 SHCR/M

ศศ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุภัทร ปัญญาทีป , Ph.D. , เทียบ สิริญาโณ , พระมหา , Ph.D. , กัญญารัตน์ ปั่นทอง , M.A.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์สัมมาสมาธิในพระพุทธศาสนาเถรวาท ศึกษาเฉพาะกรณีวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพมหานคร และ วัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายาราม จังหวัดราชบุรี จากการศึกษาพบว่า สัมมาสมาธิเป็นหลักธรรมสำคัญที่พุทธศาสนิกชนพึงศึกษา ปฏิบัติ การเจริญกรรมฐานเพื่อให้เกิดสัมมาสมาธิสามารถปฏิบัติได้ทั้งสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน จากการศึกษาแนวทางการปฏิบัติของวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์และวัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายารามรวมทั้งการศึกษาวิจัยภาคสนามโดยการสัมภาษณ์พุทธศาสนิกชนทั้งสองวัดในช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม พ.ศ.2545 พบว่า แนวทางการปฏิบัติของวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์โดยการเจริญวิปัสสนากรรมฐานพิจารณารูปนามเป็นปรมัตถอารมณ์ ซึ่งเป็นจุดที่เข้าสู่สัมมาสมาธิตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา สำหรับผลจากการสัมภาษณ์พุทธศาสนิกชนที่ปฏิบัติสมาธิตามแนวทางของวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ส่วนใหญ่จะเข้าใจในจุดหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนาและมุ่งหวังพระนิพพานเป็นอารมณ์ ในส่วนของวัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายารามมีแนวทางการปฏิบัติแบบสมถ-วิปัสสนากรรมฐานเบื้องต้นเจริญสมถกรรมฐานจนเข้าถึงจุดตถนิมิตแล้ว แล้วมาต่อยอดเป็นวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัญฐาน 4 พิจารณา กาย เวทนา จิต และ ธรรม พิจารณาตามกฎของไตรลักษณ์ มีพระนิพพานเป็นอารมณ์ สำหรับผลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์พุทธศาสนิกชนนั้นพบว่าผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจในจุดหมายสูงสุด

AN ANALYTICAL STUDY OF THE RIGHT MEDITATION IN THERAVADA
BUDDHISM : A CASE STUDY OF WAT MAHADHATUYUWARATRANGSALID
BANGKOK AND WAT LUANGPAWSODDHAMMAKAYARAM RATCHABURI.

AYUSAKORN NGAMCHAT 4236879 SHCR/M

M.A. (COMPARATIVE RELIGION)

THESIS ADVISORS : SUPHAT PANYATEEP , Ph.D., THIAB SIRIYANO ,
PHRAMAHA , Ph.D. , KANYARAT PANTHONG , M.A.

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to analyze the study of Right Meditation in Theravada Buddhism; in accomplishing this task, I used both Wat Mahadhatuyuwaratransalid in Bangkok and Wat Luangpawsoddhammakaram in Ratchaburi as case studies. It will be this study's finding that the Tipitaka shows that Right Meditation is a central doctrine for Buddhists to study and understand for active practice, from its beginning stages through to Buddhism's supreme goal, the attainment of nibbana. For Right Meditation, one must develop both tranquility and insight. Right Meditation is achieved when the meditative practitioner can cultivate his skills to the fourth absorption in quenching all mental obstacles. In developing insight, the practitioner should endeavor to cultivate his body and mind to their greatest potential, inducing heightened concentration. This too can be called Right Meditation. In order to observe the doctrine fully, a practitioner must begin a purification process whereby he reviews seven distinct "stages" of purity.

In this thesis, field research was taken from interviews with Buddhist monks (in June and July, 2002) at both Wat Mahadhatuyuwaratransalid and Wat Luangpawsoddhammakayaram. This study's findings were that while the monks at Wat Mahadhatuyuwaratransalid contemplated that their body and mind was the primary means of entering into Right Meditation, most of these monks also sought nibbana, Buddhism's "highest way," as an emotion. Only some followed the Supreme Way and recognized the limits of happiness in their daily life. Some of the monks at Wat Luangpawsoddhammakaram practiced mental concentration by way of considering a material object. Because the primary emotion can also be achieved in this type of meditative practice, it also reaches the level of the fourth absorption and can be legitimately called Right Meditation as well. As a concentration practice, it builds on the foundation of mindfulness, and can therefore be considered to have the three characteristics of existence. As a result of these interviews, I proffer that Buddhists who practice Right Meditation, as described above, will come to a qualitatively better understanding of dhamma, as their discipline focuses primarily on dhamma as an emotion to be understood.

KEY WORDS : RIGHT MEDITATION / THERAVADA BUDDHISM

154 P. ISBN 974-04-3003-1